

Valtuustoaloite: talonrakennus- ja liikenneväyläinvestointien määrärahat takaisin kaupunginvaltuuston päätettäväksi / Teknisen lautakunnan lausunto

Ylöjärven kaupunki Kaupunginvaltuusto § 64 07.09.2020
Kaupunginhallitus § 228 14.09.2020

Valtuustoaloite talonrakennus- ja liikenneväyläinvestointien määrärahojen saamiseksi takaisin kaupunginvaltuuston päätettäväksi

"Ylöjärven kaupungin talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Talousarvio sitoo hallintokuntia toimitelimitäin. Kaikki toimitelimit ovat nettobudjetoituja, mikä merkitsee sitä, että toimitelimiä sitoo valtuuston nähden toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli toimintakate käsittäen sekä ulkoiset että sisäiset erät.

MAPSTO:n investointihankkeet päätetään vuosittain kaupungin talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Toimitelimen nettobudjetointi merkitsee sitä, että vaikka kaupunginvaltuusto päättää myöntää talousarviossa jollekin talonrakennusinvestoinnille 1,2 miljoonan euron määrärahan, lopullinen hankkeen kustannus voikin olla 1,7 miljoonaa euroa tai enemmän ilman, että asiaa käsitellään kaupunginvaltuustossa tai edes teknisessä lautakunnassa. Tässä tapauksessa hallintokunnan viranhaltijat voivat itsenäisesti etsiä vastaavan säästön jostakin muusta MAPSTO:ssa määrärahan saaneesta investointihankkeesta, jolloin toimitelimen nettobudjetti kuitenkin pysyy tavoitteessaan.

Keskustan valtuustoryhmä haluaa, että Ylöjärven kaupungissa toteutettavat merkittävät MAPSTOon sisältyvät investoinnit päätetään ja niitä seurataan valtuustokaudeksi valittujen luottamushenkilöiden toimesta.

Keskustan valtuustoryhmä esittää, että kaupunginvaltuusto päättää jonkin prosenttirajan, jonka yli menevät talonrakennuksien ja liikenneväylien investointikustannukset on aina tuotava vähintään tiedoksi, mutta joissakin tapauksissa myös uudelleen päätettäväksi luottamuselimeen. Esimerkkinä, mutta ei sitovana, esitämme, että mikäli talonrakennus- tai liikenneväyläinvestoinnin kustannukset näyttäisivät ylittyvän 10 %:lla tähän nimenomaiseen investointiin valtuuston osoittamasta määrärahasta, asia täytyy tuoda tiedoksi tekniseen lautakuntaan sekä kehittämistoimikuntaan. Mikäli kustannukset näyttäisivät ylittyvän 20 %:lla tähän nimenomaiseen investointihankkeeseen valtuuston osoittamasta määrärahasta, asia täytyy tuoda lisätalousarviossa kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Tällöin kaupunginvaltuusto ottaa kantaa siihen kuinka tarvittavat määrärahat jaetaan uudelleen hankkeiden kesken tai mahdollisesti rahoitetaan alkuperäisen talousarvion ulkopuolelta.

Keskustan valtuustoryhmä"

Päätös Kaupunginvaltuusto päätti lähettää em. valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

KAUPHALL

Kaupunginjohtaja ehdottaa:

Kaupunginhallitus päättää lähettää valtuustoaloitteen hallinto- ja talousosastolle lausuntoa varten.

Päätös

Hyväksyttiin sillä esittelijän tekemällä lisäyksellä, että aloite lähetetään lausunnonle myös tekniselle lautakunnalle.

Tekninen lautakunta 19.01.2022 § 15
33/02.00/2022

Valmistelija

Taluspäällikkö Merja Talvitie

Kuntalain II osan 4 luvun 14§ mukaan kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä päättää mm. kuntastrategiasta, talousarviosta, taloussuunnitelmasta sekä varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista.

Kuntalain VI osan 13 luvun 110§ säädetään puolestaan kunnan taloudesta. Sen mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 13.12.2021 päätetyn kaupungin hallintosäännön 22§ mukaisesti valtuusto päättää lainan ottamisesta sekä talousarvion ja -suunnitelman hyväksymisen yhteydessä antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista. Muista rahoitukseen liittyvistä asioista päättää kaupunginhallitus.

Hallintosäännön 134§ mukaan tekninen lautakunta vastaa kaupungin kiinteistöomaisuudesta, yhdyskuntatekniikan suunnittelusta, toteutuksesta ja ylläpidosta, rakennusten rakentamisen ja kunnossapidon toiminnasta sekä tilapalveluiden järjestämisestä. Em. pykälän toisen momentin kohdan 24 mukaan tekninen lautakunta päättää yhdyskuntateknisten investointihankkeiden toteuttamisesta sekä kohdan 25 mukaan tekninen lautakunta päättää talonrakennuksen investointihankkeiden suunnittelusta ja toteuttamisesta.

Käyttötalouden osalta kaikki kaupungin toimielimet ovat nettobudjetoituja eli toimielimiä sitoo valtuustoon nähden toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli toimintakate.

Investointien osalta määrärahat sitovat vastuullisia lautakuntia projekteittain. Investointilajeja ovat talonrakennusinvestoinnit, liikenneväyläinvestoinnit, yleisten alueiden investoinnit, koneet ja kalusto, maa- ja vesialueet, tietokoneohjelmistot sekä osakkeet ja osuudet. Vastuutoimielin voi tehdä saman investointilajin kuluvaan vuoden projektien kesken määrärahasiirtoja siten, että määrärahasiirron kohteena olevien projektien toteuttaminen ei vaaranna ja että muutoksen nettovaikutus on nolla euroa. Kohdentamattomista määrärahoista voidaan siirtää määrärahoja saman investointilajin projekteilla ja päinvastoin edellä mainittuja ehtoja noudattaen.

Seuraavan vuoden talousarvion ja maankäytön ja palvelujen suunnittelu- ja toteutusohjelman (MAPSTO) valmistelu aloitetaan ensimmäisen ja toisen vuosineljänneksen aikana, jolloin toimielimille lähetetään ensimmäinen lausuntopyyntö. Toisen kerran toimielimet osallistuvat MAPSTO - valmisteluprosessiin elo-syyskuussa, jolloin ne antavat lausuntonsa MAPSTO - asiakirjaluonnoksen pohjalta. Lopullinen MAPSTO -asiakirja valmistellaan syksyllä päätettäväksi kaupunginvaltuustolle synkronoituna talousarvioehdotuksen kanssa.

Talousarvion toteutumisen seuranta tehdään säännöllisesti pitkin talousarviovuotta toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvion osalta. Kaupunginhallitukselle raportoidaan useamman kerran vuodessa (kvartaaleittain) talousarvion toteutumisesta. Kvartaaliraportointi on otettu käyttöön vuoden 2021 alusta alkaen. Puolivuosikatsaus sisältää myös investointien osalta tilinpäätösennusteen. Puolivuosikatsaus toimitetaan kaupunginhallituksen lisäksi kaupunginvaltuustolle. Koko vuoden seurantaraportti on kaupungin toimintakertomus, joka on osa kaupungin tilinpäätöstä.

Osastotasolla toimintaa ja taloutta seurataan jatkuvasti ja poikkeamiin puututaan välittömästi. Investointikohteiden etenemisestä raportoidaan lautakunnalle kuukausittain osana työtilanneselvitystä. Lisäksi investointien taloustilanteesta raportoidaan talouden kvartaaliraportoinneissa. Investointien toteuttaminen aloitetaan ajallisesti talousarvion päätösvuotta seuraavan toimintavuoden aikana. Tällöin tehty kustannusarvio saattaa muuttua toteuttajasta riippumattomista syistä (kustannustason odottamaton nousu, haasteellinen maasto, muut kaupungin ulkopuoliset ennakoimattomat syyt). Monivuotisissa hankkeissa on lisäksi haasteellista budjetoida tarkasti kustannukset vuositasolla, sillä vuosittaiseen kustannusten kertymiseen vaikuttavat mm. keliolosuhteet, tarvittava päätöksenteko ja sovitut aikataulut. Ensisijaisesti tarvittavat muutokset investointikohteiden talousarvioissa pyritään kattamaan saman investointilajin sisällä vaarantamatta muiden investointikohteiden toteuttamista. Ehdotukset muutoksista tuodaan lautakunnan päätettäväksi. Oleelliset muutokset käsitellään lisäksi muutostalousarvion yhteydessä.

Lisätiedot:

Merja Talvitie, p. 050 599 9054, merja.talvitie@ylojarvi.fi,
Jukka Nurmi, p. 050 466 5860, jukka.nurmi@ylojarvi.fi

Esittelijä

Vs. Kaupunkirakennejohtaja

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää antaa selosteosan mukaisen lausunnon hallinto- ja talousosastolle toimitettavaksi edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle vastauksena valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.
